

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre . . . 8 korona
Félévre 4 korona
Negyedévre . . 2 korona
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelék).

Huszonötéves jubileum.

Kötelességet teljesítünk, a midőn egy kiváló közéleti szereplőnek olyan jubileumáról emlékezünk, amely a maga nemében amilyen ritka, olyan megbecsülésre méltó.

Hentaller Lajos már huszonöt teljes esztendeje tagja a magyar parlamentnek. Mult hét péntekjén volt az évfordulója, hogy 1881-ben Hentallert a fülöpszállási kerület függetlenségi programmal képviselővé választotta. És ettől kezdve megszakitás nélkül: Gyöngyös, Dárda, Gyoma és Somlóvásárhely küldötték őt a parlamentbe, annak díszére, hasznára és büszkeségére. Mert Hentaller nemcsak elhűségével, hajthatatlanságával, hozzáférhetetlen puritánságával érdemelte ki az általános közbecsü-

Hentaller Lajos, függetlenségi képviselő.

lést, de történelmi tudásával és különösen a magyar szabadságharcok irodalmát gazdagította alaposan megírt cikkeivel, munkáival. A huszonöt év alatt lefolyt, visszaélésekben és erőszakosságokban bővelkedő választásokban kivüle még csak keveseknek jutott osztályrészüül, hogy minden nehézségeken keresztül állandóan tiszta mandátummal juthattak be a képviselőházba, melynek ma ő egyik leg-tiszteltebb, legszeretettebb tagja.

Csendes jubileumán az üdvözlők nagy taborában örömmel jelenünk meg mi is.

Azt hisszük, és reméljük, hogy velünk együtt ünnepli őt Magyarország minden hazafiasan érző és gondolkodó polgárai!

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 32 év óta

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv., szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kaphat. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A bukaresti kiállítás.

Délkeleti szomszédunknál, Romániában érdekes gazdasági mozgalom van ez évben. Ugyanis Károly román király ez évben ünnepelte negyven éves uralkodói jubileumát. Az idegen származású, de negyven év alatt teljesen nemzetivé lett királyt a román nemzet szeretettel vette körül és a románok minden alkalmat megragadtak arra, hogy ünnepségét fényessé, nagygyá és jelentőssé tegyék. A többek között e buzgalomnak kifolyásából rendezték az a nagy szabású kiállítás is, melynek megnyitása kedden történt Románia fővárosában, Bukarestben.

A bukaresti kiállítás megnyitását már az előző vasárnapra tervezték, de beleszóltak az égiek. Egy óriási felhőszakadás elodázta a megnyitás idejét.

Ami minket leginkább érdekelhet e nevezetes szomszéd kiállításból, az a kiállítás magyar része. A kiállítás megnyitása előtt a magyar kormány küldöttei és a kiállítás magyar részének bizottsága szombaton tisztelgett a román királynál.

Károly király délelőtt fogadta a magyar kiküldötteket, nevezetesen először a magyar kormány kiküldötteit, azután a magyar kiállítási bizottság tagjait.

A magyar kormány kiküldötteit Stettina József miniszteri tanácsos vezette, aki hódolattal üdvözölte a királyt uralkodásának negyven éves jubileuma alkalmából, amely alatt a román nép oly nagy mértékben fejlődött. Ezt a fejlődést imponánsan mutatja a jelenlegi kiállítás.

A király meghatóttan mondott köszönetet a rokonszenven ezen megnyilvánulásért.

Ezután Stettina József miniszteri tanácsos bemutatta a magyar kormány kiküldötteit, akikkel a király élénk társalgást folytatott. Melegen érdeklődött Magyarország mezőgazdasága és mezőgazdasági ipara iránt. Hálával emlékezett meg arról, hogy milyen előzékenységgel fogadták a magyar hivatalos körök a román kiküldötteket az ezredéves kiállítás alkalmával. Ez a visszaemlékezés — ugymond — arra indítja, hogy meghívja a magyar kormány kiküldötteit a román koronauradalmak megtekintésére. A király igen melegen érdeklődött Magyarország szociális intézményei iránt, kérdezősködött a mezőgazdasági sztrájk ellen tett óvintézkedésekről, amelyekről Kazy József min. tanácsos nyújtott a királynak tájékoztatást. Érdeklődött a király a magyarországi erdészet iránt is és felhívta a kiküldöttek figyelmét a sinajai havasi ültetvényekre. Pirkner János miniszteri tanácsostól a magyar állattenyésztés felől kérdezősködött. A király töviről-hegyire elmondatta magának a két év előtti

inségakeió részletit, amelyekről nagy dicsérettel emlékezett meg. Felemlítette a magyar mezőgazdasági gépipar versenyképességét, amelyet az angol iparral helyezett egy színvonalra.

A közlekedésügy legújabb fejlődéséről felvilágosítást Stettina miniszteri tanácsos adott. Szüry János és Micsek Endre miniszteri osztálytanácsosoktól az iparfejlesztés és az iparoktatás felől tudakozódott. Felemlítette a király, hogy tudomása van arról, hogy Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter mily sok közgazdasági reformot vett tervbe, megemlékezett Sterényi József államtitkárról, akinek nagy szakértelmét és fáradhatatlan ügybuzgalmát Romániában is ismerik és tisztelik.

A magyar kiállítási bizottság küldöttségét Chorin Ferenc főrendiházi tag vezette, aki tartalmas beszédben üdvözölte a román királyt. A király meleg szavakkal köszönte meg az óvációt, hálásan emlékezett meg a magyar sajtóról, amely, mint értesülve van, pártkülönbség nélkül szíves szavakkal méltatta az ő jubileumát.

Azután a király beszélgetett a küldöttség minden egyes tagjával. Előbb Chorin Ferencel, majd Kovács Gyula dr. a Kereskedelmi Múzeum igazgatójával beszélgetett és a múzeumnak a Keleten elért eredményeiről tudakozódott. Chorin Ferenc elnök hangsúlyozta, hogy nem akartunk parádés kiállítással tüntetni, mert kiválólag gyakorlati célokat tartottunk szem előtt. A király ezután a bánya- és kohóviszonyok felől tudakozódott és a magyar szén tartalmassága dolgában mutatott nagy tájékozottságot. Hegedüs Lóránttól a Gyáripárosok szövetségéről érdeklődött, Gelléri Mórtól, az Országos Iparegyesület igazgatójától, a kiállításon való részvétel felől és az ipari viszonyokról tudakozódott. „Mezőgazdasági intézményeinkben roppantul ösztönöz minket a magyarok sikere“ — mondá a király — de iparuknál még sok a pótolni való.

Szilassy Zoltán szerkesztőnk az Országos Magyar Gazdasági Egyesület szervezőtől és a mezőgazdaságnak a kiállításon való részvételéről adott tüzetes tájékoztatást, melyet a király érdeklődve hallgatott és megjegyezte, hogy a gazdasági mintaintézeteknek egy hibáját tudja: miszerint épületeink kissé luxuriosusak, ez egy occidentális hiba és ellentéte az angol nemzetnek, amely a külsőségekre nem sokat ad, de az így megtakarított összeget intenzív belső fejlődésre fordítja.

Ezután a király vissza-visszatért a küldöttség egyes tagjaihoz, Chorin elnökkel újabb társalgásba kezdett, megemlékezett a milánói kiállítás magyar osztályáról, amelyet nemrég megtekintett.

A legjobb minőségű háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb árakon a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak utbaigazításért.

„Hangya“, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Ertékesítő Szövetkezetéhez
BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Ezzel a fogadtatás, amely jó másfél óráig tartott, véget ért. A király a küldöttség minden egyes tagjával kezet szorított s e szavakkal bucsuzott el:

— Viszontlátásra, uraim, a kiállítás megnyitásánál, holnapután, a magyar pavillonban.

A viszontlátás azonban az alkalmatlan idő következtében mult hét keddjén történt meg, mikor megnyitották kedvező időben a kiállítást.

A magyar delegációból.

A hadügyi költségvetés.

A közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság hadügyi albizottsága a mult hét végén tartott ülést *Barabás Béla* elnöklete alatt *Pitreich* Henrik közös hadügyminiszter német nyelven ismertette a költségvetést, amit aztán nem is hagyott szó nélkül *Zichy* Miklós gróf, aki kifogásolta a közös hadügyminiszter német referációját és jövőre magyar előadást kér.

Azután *Okolicsányi* László ismerteti a költségvetést, amely az előző évhez képest, jelentékeny eltérést nem tüntet fel. Az összes emelkedés 2.173,866 koronát tesz. A rendes szükséglet összege 292.904,280 korona. Tehát 3.548,857 koronával több, mint az előző évi rendes költségvetés. A rendkívüli szükséglet ebben az évben 13.265,261 korona, amely kevesebb az előbbi évhez képest 1.374,991 koronával. Az 1905. évre ugyanis elő volt irányozva 19.640,257 korona. Ebből azonban töröltetett 5 millió korona, mert ez az összeg fordítottatott a tervbe vett 450 millió koronás hadsereg-fejlesztési költségek törlesztésére. Az 1905. évi rendkívüli szükséglet tehát csak 14,650,252 korona.

A hadsereg saját bevételén 7.120,780 koronával irányozták elő, tehát 24 ezer koronával több bevétel van felvéve, mint a mult évben.

A rendes nyers-szükséglet 285 784,000 korona, ami 3.528,857 koronával több, mint az előző évi. Azon többlet, amely a rendes szükségletnél mutatkozik, nagyobb részt korábbi megszavazások folyománya. 3.363,723 korona ilyen folytatólágos hitelnek tekintendő. Új szükségletet a rendes kiadások között csak 171,134 korona képez. Ezen új szükségletre vonatkozólag számszerűleg megállapítható, hogy ennek következtében a jövőben még további 37.500 korona szükséglet fog felmerülni. A régebbi megszavazás folyományaképen tehát a mostanin tul még 958,605 korona fog igényeltetni. A 13.039,261 korona korábbi megszavazások folyománya, 226,000 korona pedig új szükségletet képvisel. A 226,000 korona megsza-

vazása után még 690,000 korona fog felmerülni, a már eddig történt megszavazások következtében pedig a már bejelentett szükségletekre a jövőben még 18.001,054 korona fog kívántatni.

A delegáció hadügyi albizottsága a hét elején folytatta tanácskozásait és beható részletes tárgyalás alá vette a hadügyi költségvetés egyes tételeit. Érdekes viták folytak, mindenütt sikerült a delegátusoknak valami újítást kieszközölni. Különösen kiemelendő a tanácskozásokból a *legénység helyzetének javítása*. Szóba került az élelmezés és hosszabb vita folyt arról a kérdéstről, miként lehet a legénység felszerelésének nagy terhét megkönnyebbiteni. Hétfői ülésen került szóba az ágyukérdés, amelyet azonban nem intéztek el. Két érdekes kijelentést tett *Pitreich* lovag.

Az egyik a kaszárnyák *magyar feliratára* vonatkozik s itt kijelentette, hogy az e kérdésben létrejött megállapodás rövidesen végre fog hajtatni. A másik érdekes nyilatkozata: a katonai bíraskodásról szóló törvényre és a magyar tárgyalási nyelvre vonatkozólag kijelentette, hogy az előkészületek e kívánásokra vonatkozólag már igen előrehaladott stádiumban vannak.

Az érsekújvári ünnep.

Lobogókkal, virággal ékes és lelkesedéstől izzó ünneplésben állott mult vasárnap Érsekújvár városa. Rákóczi kurucainak ősi tészakében két nemzeti nagyság szobrát és három emléktáblát lepleztek le, a melyeket az újvári piac történelmi nevezetességű házainak falába illesztettek, örök emlékezetére a magyar történelem dicsőséges napjainak. Az egyik szobor Kossuth Lajosé, a piac közepén áll. Kossuth kardját szívéhez szorítja s csodálatos beszédességgel néz farkasszemtel Rákóczi Ferenc domborművé képével, mely ott diszeleg az ősi Rákóczi-palota homlokán, ott, ahol kétszáz esztendővel ezelőtt Magyarország sorsa intéződött. A másik két emléktábla Beresényi gróf és Bottyán apó kuruc generálisok emlékét hirdeti, egyik a ferencrendiek házában, a másik a régi Serényi-palotában, ahol hajdanábhn döntő vitakozása és sarkantyupengése hangzott a kuruc idők két nagy alakjának. Az ünneplés távolabbi helye a sétatér volt, ahol Czuczor Gergelynek, a magyar kultúra és irodalom harcósának mellszobráról hullott le a lepel. Ercalakja magas kőtalapzaton ott áll a zöldelő kert közepén, a hová lelkes ragaszkodással állította föl Érsekújvár város közönsége, amely a nyitramegyei születésű költőt és szabadsághóst dicsőséggel vallja a magáénak. Ennyi nagy alak ünneplés-

Permetezéshez

ajánlunk szavatolás mellett permetezőket, kénporfuvókat, vegytiszta rézgáliczot, sublimált kénport, dr. Aschenbrandt-féle BORDÓI- és RÉZKÉNPORT, raffiaháncsot, jutafonalat a legjutányosabb áron.

Kivánatra árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

BUDAPEST, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

lése találkozott össze s az érsekújvári közönség ritka fényességgel a külsőségeknek és a hazafiúi szívek mélyéből fölfakadó igaz lelkesedéssel áldozott a nagyok emlékének.

Vasutasok gyűlése.

Pozsonyban a megyeház nagytermében vasárnap reggel nyílt meg a magyar vasutas-szövetség országos nagygyűlése. Megjelent 330 delegátus, továbbá Lengyel Zoltán és Sziklay Ottó képviselők, Klempa Bertalan alispán és Brolly Tivadar polgármester.

Batthyány Tivadar gróf elnöki megnyitó beszédében kifejtette, hogy a szövetség céljai békések és hazafiasak, eszközeik pedig törvényesek és becsületesek. A cél a vasutasok erkölcsi, anyagi és társadalmi helyzetének javítása, közös érdekeik előmozdítása, összetartása, kartársi érzésük ápolása és szaktudásuk fejlesztése. Üdvözi az ország minden részéből a kongresszusra kiküldött vasutasokat és kéri, hogy tiszteljék kölcsönösen egymás szólószabadságát, igyekezzenek tárgyilagossá lenni és tartózkodjanak a felesleges szószaporitástól.

A magyar vasutasok szervezete világszerte párját ritkítja. Hasonló szövetségek ugyan másutt is vannak, de oly demokratikus szervezetük sehol sincs, mint nálunk, ahol a nagyrangú tisztviselők és az altisztek, valamint szolgák egy testületben, egyenlő jogokkal és egyenlő köteleességekkel szolgálják az egyetemesség ügyét. (Élénk tetszés.) Végül üdvözi a budapesti villamosvasut kiküldötteit. Az országos szövetség a politikai viszonyok javulásának köszöni mai erejét, fejlettségét, szabadsági jogainak az egész vonalon való érvényrejutását. A budapesti villamostársaságok alkalmazottait is csak azóta sikerült bevonni az országos szervezetbe, amióta megszűnt a lidérenyomás, mely azelőtt a kedélyekre nehezedett. Köszönjük a villamostársaság vezetőségének, hogy a c-átalakozást megengedte és biztosíthatjuk, hogy a szövetség céljai nem harciasak, nem vagyunk a zendülés és a sztrájk emberei, hanem csak azt akarjuk, hogy a becsületes munkának, a kötelesség hű teljesítésének meg legyen legalább az a jutalma, hogy a tisztességes megélhetés biztosítható. Bármily szellemi és fizikai munkás ereje, kedve és munkabírása fokozódik, ha látja az erkölcsi és anyagi helyzetének javítását célzó törekvéseket, amelyek előzékeny méltánylásra találnak.

A beszédet hosszantartó éljenzéssel és tapsal fogadták. A formalitások elintézése után megkezdődött a napirend tárgyalása: A mult évről szóló általános jelentés és a pénztári jelentés. A közgyűlés mindkettőt tudomásul vette. Aztán letárgyalták a kitűzött pontokat.

45 ezer bevándorló egy hét alatt.

Az Egyesült-Államokba való bevándorlás legnagyobb fokát jelentik Newyorkból. Eszerint egy hét alatt 45,000 bevándorló érkezett Európából Amerika földjére. Az érdekes eseményről a következő részletes jelentés számol be: Mult vasárnap kilenc gőzhajó ért a newyorki kikötőbe, amely 11,839 utast hozott fedélzetén. Hétfőn és kedden nyolc hajó érkezett és még e hét folyamán további két hajó érkezett, melyek összesen még 32,464 bevándorlót hoztak az Egyesült Államokba. A mult heti bevándorlás tehát elérte a 45,000 lélekszámot, ami minden eddigi bevándorlást felülmúl. A hajótársaságoknak nincs elég hajójuk a személyszállításra és az európai kikötőkben ezrek és ezrek várnak újabb hajóindulásra. A bevándorlási biztosok az óriási méretű bevándorlást annak tulajdonítják, hogy a megtelepedettek az utóbbi időben gyakran irtak ismerőseiknek, hogy nem kell munkahiánytól tartani, tehát jöjjenek.

Mezőgazdasági kiállítás Nagyváradon.

— 1906. szeptember 15—23. —

A kiállítás védnökei. Fővédnöke: Darányi Ignác v. b. t. m. kir. földművelésügyi miniszter. Védnökök: Glac Antal főispán, Fetsner Antal püspök, Miskolezi Ferenc alispán, Radu Demeter püspök, Rimler Károly polgármester, Szmrecsányi Pál v. b. t. t. püspök, Tisza István gróf v. b. t. t. és Winkler József püspök, nagyprépost. Rendezi a Biharmegyei Gazdasági Egyesület, a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége, Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete és Baromfi Tenyésztők Országos Egyesületeinek hozzájárulásával.

A kiállítás kiterjed a következő főcsoportokra: I. Előállat és állati termékek; II. Mezői gazdasági termények; III. Szőlőművelés, borászat, gyümölcsészet és kertészet; IV. Mezőgazdasági gépek és eszközök; V. Háziipar és mezőgazdasági ipar; VI. Erdészet—vadászat. Gépek és eszközök, magvak, műtrágya, valamint a baromfi-kiállítás országos jellegűek, míg a kiállítás többi részei csak Biharmegye és Nagyvárad város területére terjednek ki.

Bejelentési határidő augusztus elseje. Utólagos bejelentések szeptember 1-ig azon esetben fogadtnak csak el, ha esetleg a kiállítás területén még hely van.

Díjak: Tiszteletdíjak, nagy diszoklevél, állami aranyérem, ezüstérem, bronzérem és dícsérő oklevél.

Részletes tervekkel, bejelentési ivalékkal és a kiállítás érdekében a kellő felvilágosításokkal a kiállítási iroda Nagyváradon mindenkor készséggel szolgál.

A kiállítás tartama alatt az O. M. G. E. mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének központja a Biharmegyei Gazdasági Egyesülettel ország-

Élelmi szerek értékesítését eszközlik az előírt % mellett. Felvilágosítást és csomagolási utasítást ingyen nyújt tagok és nem tagoknak.

Azonnali készpénz-
V elszámolás. V

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ
SZÖVETKEZETE

HATÓSÁGI KÖZVETITŐ

Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában
SÜRGÖNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

Értékesítésre elfogad: V Husneműket, füstölt húst, vadakat, szárnyasokat — élő és leölt állapotban, tojást, vaját, halat, burgonyát, káposztát, zöldségfélét, gyümölcsöt stb.

gos gazdakongresszust rendez. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete pedig a III-ik kongresszusát tartja meg.

Szabó Endre.

Öreg legény lett már Szabó Endre humoros írónk is, de azért tolla a régi. Most, hogy a Jókai által alapított és Szabó Endre által hosszabb ideig szer-

kesztett „Üstökös” humorisztikus lap 50 éves jubileumot ült az elmúlt héten, időszerűnek tartjuk bemutatni a jeles írónk akkori arcképét, mikor az Üstökös élére állott és üdvözzöljük jubileuma alkalmával.

Svájci tanár Magyarországról.

Svájc köztársaság fővárosa Bern. A berni egyetemen, amelynek hallgatói minden politikai mozgalmától távol állanak, június 13-án egy tanár előadása révén lelkes tüntetés volt Magyarország mellett. Woker Fülöp, az egyetem prorektora és a történelem tanára előadásában a magyar és osztrák viszonyokról beszélt. Konstatálta, hogy Magyarország Ausztriával szemben a kultúra, az iskola és különösen a gazdaság terén mintája lehetne szomszédjának. Kimutatta, hogy Magyarország bár sok benne a nemzetiség, mégis föntartja a belső békéjét, ellenben Ausztriát a belső forrongás megfosztja minden eszelekvőképességétől. Magyarázta a delegációkat és eközben csodálkozását fejezte ki azon, hogy a magyar delegáció a keresztény szociálisták gyalázatos tüntetésére nem felelt legálább is azzal, hogy Bécsnek rögtön hátat fordított volna. A magyar egyetemi hallgatók a kiváló tanár előadását megélték; az osztrákok pedig szitkozódással adták kifejezést nem tetszésüknek.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Egy nagynevű francia Károlyi Sándor grófról. Blondel Georges egy francia lapban megleghangu cikkben emlékezik meg Károlyi Sándorról. Többek közt ezeket írja: „Kevesen lesznek azok, akik egy hosszú emberöltő alatt gondosabban tanulmányozták volna a gazdasztály nyomorát és a javítására hivatott eszközöket, mint Károlyi Sándor gróf, aki méltán megérdemli, hogy a „szövetkezetek atyjának” nevezték. Miután ifju korában részt vett a politikai harcokban, amelyek Magyarországon annyi izgalmat okoztak, nemsokára a társadalmi munkára fordította a figyelmét. A szövetkezésben a kapitalizmus és szocializmus kiegyenlítő szerét látta, amely elsimitja egy az egyik túlzott liberálistizmusát, mint a másik határtalan követelődését. A szövetkezés két ellenlábás mozgalmat békit ki egymással, amelyek magukra hagyatva békétlenkedést nemzenek és a demokrácia jövőjét veszélyeztetnék. A kedves és előkelő nagy ur főgondja a kisemberek, a Magyarországon nagyon elterjedt kisgazdasztály állapotának javítása volt. Munkálkodás közben látva őt — mondja a francia író — alkalmam volt elméjének és szívének kiváló tulajdonságait megismerni.” Az, akinek elévülhetetlen érdemeit a külföld kiváló férfiai így elismerik, méltó arra, hogy újból és újból felidézzük emlékét és tőlünk lehetőleg igyekezzünk nyomdokait követni kiki a maga körében.

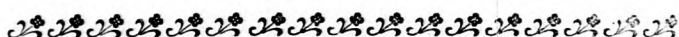
A felsőtiszai hitelszövetkezetek közgyűlése. Olvasóink előtt bizonyára emlékezetesek azok az összejövetelek, amelyekről évenként beszámoltunk, amikor rendszerint az év őszén Perbenyiken szokta megtartani közgyűlését a felsőtiszai vármegyék hitelszövetkezeteinek szövetsége. Ez évben június 27-én Sóstófürdőn (Nyiregyháza mellett) tartják meg a szövetség közgyűlését, amelyen az előző évek szokásához híven, az elnöki előterjesztés, a titkári és pénztárnoki jelentésen kívül előadások is lesznek. Breth Gyula esperesplébános, a bodrogkereszturi hitelszövetkezet elnöke: „Szövetkezetek erkölcsi és anyagi hatása a községekben”, Korocz József ev. ref. lelkész, a berceli hitelszövetkezet elnöke pedig: „Lelkészek a szövetkezeti ügy szolgálatában” címen mondják el a gyakorlati életben szerzett tapasztalataikat.

Háziipari szövetkezetek. Darányi Ignác földművelési miniszter a fővárosi és vidéki törvényhatóságoknak rendeletet küldött, amelyben kijelenti, hogy módot keres arra, hogy a gazdasági munkán kívül is legyen jövedelmező foglalkozásuk. A jóra való munkásságnak ezt a törekvését a miniszter anyagilag is hajlandó támogatni. A rendelet így szól:

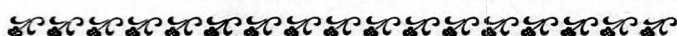
„A munkáskérdés helyes mederben tartásának egyik legfontosabb eszköze az, ha biztosítani tudjuk, hogy a gazdasági munkásoknak a szorosán vett gazda-

sági munkákon fölül is legyen jövedelmező munkájuk és keresetük. Ilyenül kínálkoznak a népies háziipar különböző ágai s azok a foglalkozások, amelyek egy kis befektetéssel, különös előképzettség nélkül is haszonhajtók legyenek: ilyen a seprőkötés, gyékényfonás, baromfi- és selyemtenyésztés, méhészet, kertészkedés, gyümölcs- és zöldségtermesztés. Az ilyen foglalkozás megkezdéséhez azonban bizonyos kisebb tőke szükséges. Az ilyen irányu és célú támogatásra az állami költségvetésben megfelelő összeg van felvéve. A támogatásban természetesen nem kalandos vállalkozások részesülhetnek, hanem azok a józan, törekvő munkások, akiknek szorgalma, takarékosága, munkakedve olyan, hogy gazdasági jellegű öntevékenységet segíteni közérdekből is megokolt.

A munkások helyes irányu gazdasági törekvésének támogatása nemcsak vidékenkint, hanem jóformán községenkint is a legkülönbözőbb módon történhetik s a támogatás módjait s részleteit a helyről megállapítani nem lehet. Tájékozásul azonban megjegyzem, hogy igen célszerűnek vélném, ha a gazdasági háziiparral és az előbb említett termelési ágakkal okszerűen foglalkozó munkások vidékenkint lehetőleg szövetkezetek útján biztosítanák maguknak mindazokat a hasznokat, amelyek a szövetkezetek útján a nyers anyagnak nagyobb mennyiségű s így olcsóbb beszerzése, valamint az egyöntetű tömegtermelés kedvezőbb értékesítése által elérhető. Miután a munkások anyagi helyzetének javítása szempontjából szükséges közreműködés első sorban a törvényhatóságnak és a törvényhatósági tisztviselőknek hazafias feladata, annak jelzésével, hogy fönti irányelvek tekintetbe vételével megindítandó akciót hajlandó vagyok anyagi támogatásban is részesíteni, felkérem a közönséget, hogy előadottakra való figyelemmel, a vármegye gazdasági egyesületével egyetértőleg a munkásnép helyzetének javítására legalkalmasabb módok s eszközök felől konkrét részletes formában engem tájékoztatni s ugyancsak a gazdasági egyesülettel egyetértésben e tárgyban a szükséges államsegítség összegének megjelölése mellett a teendőkre nézve, hozzám részletes javaslatot tenni sziveskedjék.

A „FUGGETLEN UJSÁG“-ban megjelent képek lemezeit (kliséket) olcsón kölcsön adja, esetleg eladja a „FUGGETLEN UJSÁG“ kiadóhivatala, (Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. sz.)

• MI UJSÁG? •

Washington-utca Budapesten. A „Amerikai Magyar Népszava“ mozgalmat indított az amerikai magyarok között, hogy intézzenek kérvényt Budapest tanácsához, melyben sok százezer aláírója kérje, hogy tisztelje meg Budapest Washington Györgyöt a magyar főváros egyik szép utcájának az ő nevéről való elnevezésével. A kérvény szövegezése már meg is van állapítva.

A Havasok réme. Déván két napig tartó tárgyalás után fejezte be a dévai törvényszék eskübirósága Vuzvalia Gergely kudzsiri havasi rabló bűnperének tárgyalását. Vuzvaliát két rablógyilkossággal és tizenkétrendbeli rablással vádolták. A vádlott a havasok rettegett rablója volt. 1904 december 22-ikén a Sugatag község határában fekvő Kurata nevű havason meggyilkolta Aleman Jánost, három nap alatt annak házából mindent elhordott és azután felgyújtotta azt. 1905 július 22-én a Pojana Gusztilor nevű havason késsel elvágta Todoroszku Mária nyakát, azután kirabolta. A vádlott költött mesékkal igyekezett bűnét elpalástolni, de 35 tanu mind ellene vallott. Az esküdtek bűnösnek mondták ki Vuzvaliát kétrendbeli rablógyilkosság büntetésében és ennek alapján a törvényszék életfogytiglani fegyházra ítélte. Az ítélet jogerős.

Edison a villamosság jövőjéről. New-Yorkból jelentik, hogy Edison nagy kobalt-telepet fedezett fel Carolina és Tennessee államokban s kijelentette, hogy a kobalt révén valószínű forradalmat fog előidézni a villamossági ipar terén. A villamos autók ugyanis eddig azért nem váltak be, mert az akkumulátor nehéz és az áramszolgáltatás drága; az ő kobalt-eleme azonban félannyi súlyú és az áram is nagyon olcsó.

Gotterhalte a templomban. A nagyvárad Szt-László-templomban vasárnap délelőtt tartották meg az urnapi istentiszteletet. A szentség felmutatásakor a katonai zenekar a Gotterhaltét játszotta, mire éles füttyök hangzottak el. A katolikus legényegyesület, hogy a botrányt elnyomja, régi magyar egyházi énekbe kezdett, de a zenekar újra rázendített a Gotterhalté-ra. Ujra füttyölni kezdtek és nagy zaj támadt, de a vezénylő százados harmadszor is eljátszatta az osztrák himnuszt. A közönséget nagy izgalom fogta el és éles kifakadások hangzottak el, míg végre nagy-nehezen helyreállott a nyugalom.

Hamis huszfilléresek. Szombaton reggel Budapesten a Hunyadi-téri vásárcsarnokban egy uriasan öltözött nő hamis huszfilléresekkel akarta a vásárolt árukat kifizetni, azonban tetten érték. Az előhívott rendőr előtt Nihold Lajos szobrász feleségének, született Kapec Barbálának mondotta magát. A rendőrség nyomában két detektívet küldött az asszony Nefelejts utca 51. szám alatt levő lakására, ahol nagymennyiségű gipszöntvényt és husz filléres gyártásához tartozó modelleket találtak. A nyomozás során megállapították, hogy Niholdné már november óta készíti a hamis 20 filléreseket s hogy eddig több mint 200 darabot hozott forgalomba. A pénzhamisító asszony előállítására alkalmából eldobott magától 5 darab hamis husz fillérest, de tetten érték és a hamis pénzeket

lefoglalták. A nyomozás most abban az irányban foly, hogy kik voltak az asszony bűntársai. Niholdnét addig is fogva tartották.

Kormányozható léghajó felszállása. New-Yorkból érkező hírek szerint egy amerikai léghajós érdekes felszállásáról adnak hírt. Beachey Lincoln amerikai léghajós a Washingtontól négy-öt mértföldnyire levő Luna-parkban az általa készített kormányozható léghajóval felszállott s délután a Fehérház kertjében leszállva, beküldte névjegyét az éppen ott időző Roosevelt elnöknek. Azután újra felszállott, néhány-szor körülrepülte a Kapitólium óriás kupoláját s ellenszéllel szemben visszarepült a Luna-parkba, ahol leszállott. A Kapitóliumban épp akkor tanácskozott a kongresszus mindkét háza.

Angol tiszték veszedelme. Londonból jelentik, hogy a Reuter-ügynökség kairói távirata borzalmas n erény-letről ad hírt. Egy angol csapat Kairóból Alexandriába ment s utközben Tantab arab falu lakossága meghívta a tiszteket galamblovészetre. A tiszték gyanútlanul bementek a faluba, ahol a lakosság megtámadta őket. Elvették fegyverüket és botokkal mentek nekik. Egy kapitányt agyonvertek, egy hadnagyot súlyosan, többet pedig könnyebben megsebesítettek.

Mikor a gyerek utazik. Az Aradról Nagyvárad felé robogó személyvonat utasainak minap érdekes társuk akadt. Egy szelid nézésű, tíz éves leányka, kékszemű szőke baba ült csöndesen meghuzódva egyik koci löcáján és nagy lelki nyugalommal majszolt cseresznyét a kötőjéből. A kis baba nyakába tábla volt akasztva, amelyre eseten, pókláb betűkkel ezeket a sorokat írta az édesanyja:

*Kérném a tisztelt jó embereket
viseljék gondját az ut n gyermekemnek
és tessenek Váradon
a Közép-utca 38. számú házba
vezetni.*

Az utasok nagy szeretettel gondozták a gyermeket, Nagyváradon azután átadták a rendőrnek. A kis leányt Cserney N. Józsefhez, a mostohaapjához küldte az édesanyja, mert otthon nehéz az élet, nem tudja eltartani.

A venezuelai Napoleon. Amerikában a venezuelai köztársaság volt elnöke, a hirhedt Castro újra beszélt magáról. Castro tudvalevőleg az a férfiú, akiről hívei és pártfelei mint Venezuela Napoleonjáról beszélnek, míg az európaiak kevésbé hízelgő jelzővel ruházták fel amennyiben az „andesi majom” elnevezés alatt ismerik. Castro, aki régebben majoros volt, de forradalmat szított, amelynek győzelmével őt kiáltották ki elnöké. Utóbb nem elégedett meg ezzel, hanem elcsapta minisztereit és mint diktátor kormányozta a köztársaságot. Közben konfliktusba került Franciaországgal és Angolországgal és hogy ezeknek fenyegetése alól kibujhasson, a hatalmat utóbb névleg átengedte régi fegyveres társának, Gomernek, valójában azonban tovább is ő kormányzott. Most, egy Caracasból érkezt távirat szerint a venezuelai kormányban különböző változások állottak be, de Gomer és Castro között teljes egyetértés uralkodik. Az ország minden részéből kérvények érkeznek Castrohoz, kit arra nógatnak, hogy vegye

át a hatalmat. Az ország politikai helyzete nagyon zavaros és diplomáciai körökben azt hiszik, hogy Castro nagy izgatást folytat ügynökei útján azzal a céllal, hogy császárrá kiáltassa ki magát. Egyelőre Castro és szövetségesei mindegyre jelentékeny mennyiségű aranypenzt küldenek Londonba.

Török mecset Péterváron. Az orosz birodalom fővárosa, Pétervár, ellentétben a régi cári várossal, Moszkvával amely szláv karakterét idáig szigoruan megőrizte, egyre nemzetközibb jellegűvé lesz. Péterváron az oroszok mellett németek, angolok, magyarok, svédek, tatárok, kínaiak, törökök és még sok más nemzetbeliek laknak. A törökök az utóbbi időben számban annyira megsaporodtak Péterváron, hogy most a Néva partján mecsetet akarnak építeni a török vallás hívei számára. A pétervári hatóság már ki is jelölte a helyet az építkezés számára, csak azt kötötte ki, hogy a mecset építési szépsége kifogástalan legyen.

Briganti bosszu. A délolaszországi viszonyokra igen jellemző az a pör, amely az esküdtszék előtt most foly Vercelliben. A vádlottak két sokszor elítélt, hirhedt gonosztevő, egy rablóbandának a tagjai, akitől rettegett az egész környék. Egy pajtásukat elárulták, amikor koresmában iddogált elfogták és elítélték. A két vádlott erre felült egy bricskába, odahajtatott ahoz a koresmához és a vendégekkel teli ivóban revolverrel lödözni kezdett, hogy a koresmáros figyelmessé legyen. Csakhamar meg is jelent a koresmáros a feleségével és ekkor a két briganti, anélkül, hogy egy szót vesztegetett volna, lelőtte a házaspárt. Koresmáros és koresmárosné holtan maradtak az ivóban. A vendégek, a környékbeli parasztok, akik eddig kényszerűségből türték a rablók terrorizmusát, ezt a vakmerő gyilkosságot mégis megsokalták és rávetették magukat a lövöldözőkre. Az egyiket rögtön megfogták, a másik megmenekült, de később mégis hurokra került. Az esküdtszék most felelősségre vonja őket azért a sok embervérért, amely a kezükhöz tapad.

Egy léghajósno halála. Borzalmas módon halt meg a minap Cove Lilly londoni léghajósno. Yorkshireben egy kórház javára rendezett előadást. Befejezesül be akarta mutatni az ernyővel való leereszkedést. Az ernyő azonban fönn a magasban nem nyílt ki s a szerencsétlen léghajósno ezrek szemeláttára rémes gyorsasággal zuhant le és a földön agyonzúzta magát. Cove Lilly csak huszonegy esztendő volt.

Orosz tengerészek lázadása. A Lloyd-társaság portsaidi ügynöke jelenti, hogy a „Korea” nevű orosz gőzöst, mely Vladivosztokból utban volt Odesszába, bevontatták Suezbe. A hajón levő orosz csapatok ugyanis fellázadtak, megtagadták az engedelmességet és felebbvalóikat megöléssel fenyegették.

Ki találta fel az esernyőt? Ezt a kérdést aligha fogják valamikor felderíteni, de az már bizonyos, hogy ez a kiválóan hasznos tárgy Kinából származik. Európában a 18-ik század közepéig nem ismerték az esernyőt. John Hanway a híres angol utazó hozta Londonba a távol keletről. Eleinte nagy ellenszenvvel fogadták ezt az újítás és Hanway csak rendőri felügyelet alatt sétálhatott Londonban. Az emberek futóbolondnak nevezték és az utcai gyerekek futyólve, gunyolódva futkostak utána a legnagyobb esőben. Párisban az első esernyő csaknem forradalmat csinált. Attól félték, hogy ez az új találmány kiszorítja a gyaloghintókat. És a nagy ellenzék dacára is az egész világon tért hódított az esernyő.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

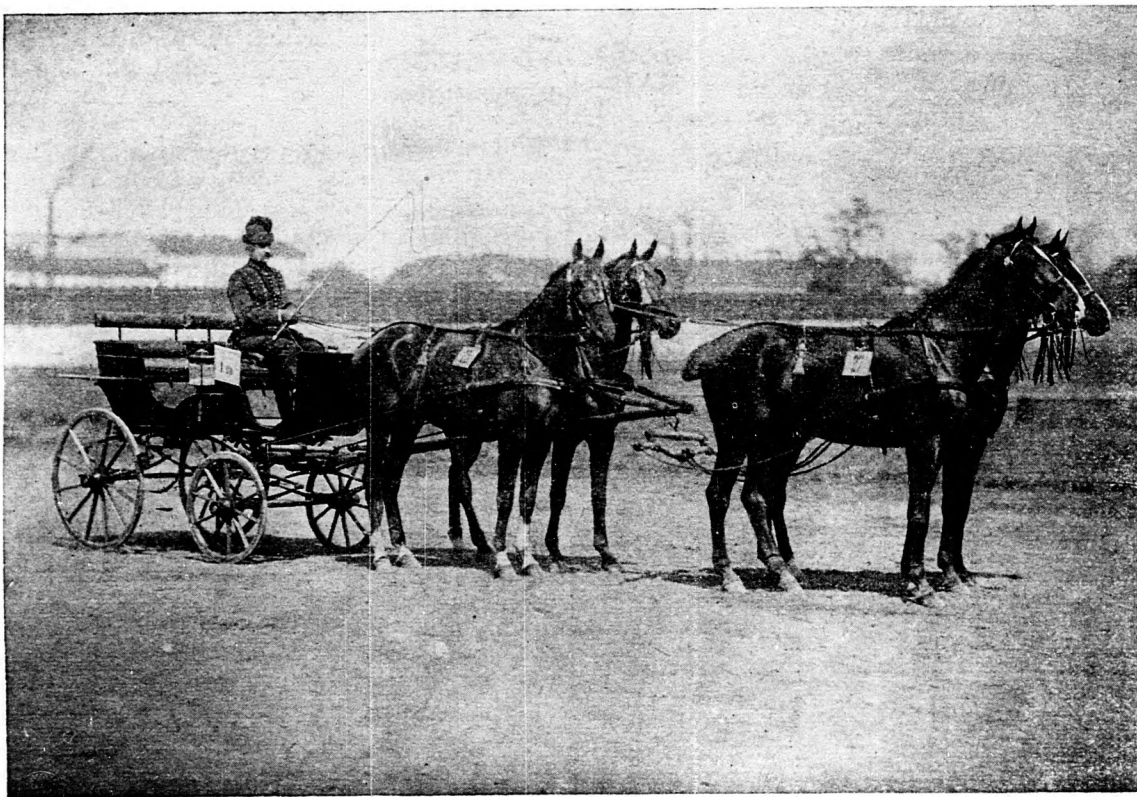
A paradicsom nagybani termesztéséről.

Hazánkban nincs még ezidőszerint oly gazdaság tudtommal, hol a paradicsom mezei termesztésével foglalkoznának.

Pedig ha figyelemmel kísérjük azt, hogy idegen országból mily nagy mennyiségű paradicsomot szállítanak Budapestre, bizony érdemes lenne vele behatóbban foglalkozni.

Nálunk csak kertészettel foglalkozó szerbek természetek nagyobb mennyiségben paradicsomot, valamint Uj-Aradon, honnan Erdélybe is nagy mennyiséget elszállítanak.

A sorok hosszát tekintve dél irányban ültetünk, mert így a nap teljesen belesüt a növényzetbe. A paradicsom bokrokat nagybani termesztésnél nem karóhoz kell kötni, ez egyrészt sokba kerül, másrészt az is baj a karóhoz való kötözésnél, hogy mikor a gyümölcs kifejlődik, a növény ezen nagy súly miatt vagy elszakítja a köteleket vagy az egész bokor lecsuszik. Ez pedig kárral jár nemcsak azért, mert újból kell felkötözni, de azért is, hogy sok éretlen gyümölcs letörik minek természetesen semmi hazznát sem veszünk. De még ennél nagyobb baj az, hogy ilyen felkötözéssel a paradicsom hajtásait nagyon egymáshoz szoritjuk, miért is rendetlen lesz a paradicsom érése és igen sok lesz a fejletlen gyümölcs is. Én elhasznált távirósodrony-huzalokat használtam következő módon. Minden 24 méter távolságra, 2 méter magas, 6 hüvelyk vastagságu cölöpöket állítottam le; a cölöpöket félméter mélyen kell a földbe leásni, úgy, hogy a földfölötti rész 2 méter magas legyen. A cölöpök egy-

Széchenyi Emil grófné I. díjjal kitüntetett négyes fogata.

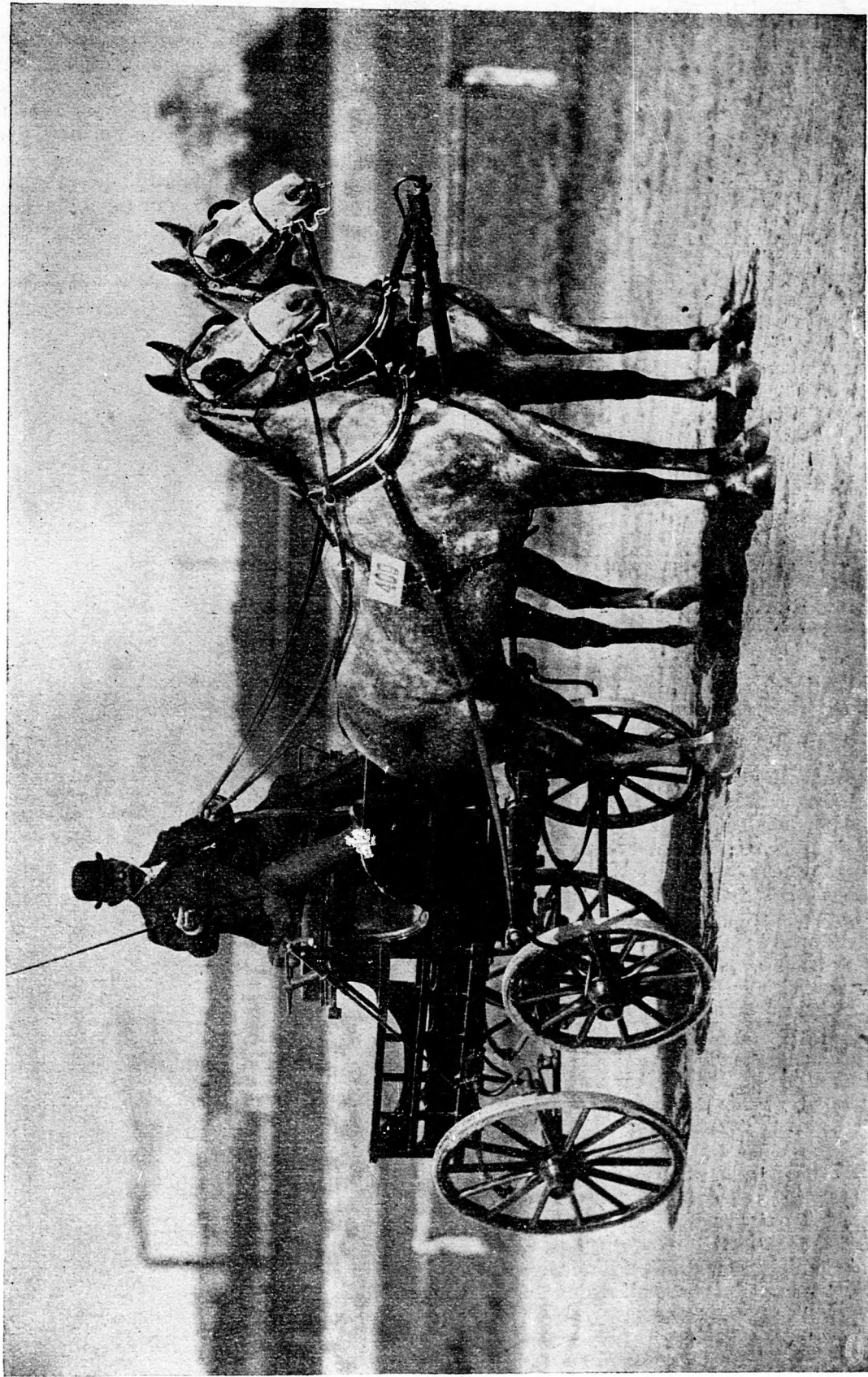
Mindezek figyelmemet megragadva, hozzáfogtam a paradicsom nagybani termesztéséhez. Tíz magyar holdon kezdtem termesztetni, a föld középkötöttségű fekete vályogtalaj volt, lankás természetű dél-keletnek fekvő hegyoldal.

Előző évben buza volt benne trágyázott zabosbüköny után vetve, ősszel 8 hüvelyk mélyen megszántattam a talajt, tavasszal, április hó első hetében 7 vasu extirpátorral felporhanyítottam, megfogasoltattam s terhelt tövisboronával elboronáltattam. Április 20-án kezdtem a már szépen kifejlődött, erre a célra hideg, de fedett ágyban termesztett paradicsom-palántákat kiültetni, mit cselédasszonyok 80 fillér napidíj mellett végeztek. Egy magyar holdra 3 női napszám kell, azaz egy magyar hold paradicsom ültetési költsége 2 K. 40 fillér. A palánta és a sortávolság egy-egy métert tett ki.

Ilyen távolságra azért van szükségünk, hogy egyrészt a nap jól belesüssön a növényzet közé a tökéletes megérés biztosítására, másrészt az ültetvény közt való könnyű járás végett.

forma távolságra öt helyen át lettek furva, a sodrony pedig ezen a furt lyukakon keresztül huzatott jól ki feszítve. A paradicsom hajtásai széjjelertitve, egyenként lesznek a szükséghez mérten a tengeri csőről lefosztott levelekből készített kötélkével odakötözve. A hársfa hánes drága, ezzel csak a kiadási költségeket szaporítjuk, ellenben a tengerilevél nem kerül semmibe sem. Én a téli hosszú esteken a cselédekkel készítettem ilyen kötélkéket, melyeket csomókba kötve, a használatig padláson felakasztva tartottam, hogy az egerek hozzá ne férhessenek.

A paradicsom mivélére igen egyszerű; ültetéskor a palánta meg lesz öntözve. Ha eső nincs, ezt egy héten keresztül mindennap egyszer meg kell tenni, de ha egy jó esőt kap, úgy ez fölösleges; azután több öntözést nem igényel. A paradicsomot kétszer kell meg kapálni, ami gyorsan megy; később ha gyom mutatkozik, azt egyszerűen ki kell tépni. A főgond arra fordítandó, hogy a paradicsom szárait a szükséghez mérten felkötözget-

Andrássy Géza gróf. I. díjjal kitüntetett kettős fogata.

ert
om
tni,
hoz
a
ket
jár
is,
sen
obb
sait
z a
s is.
vet-
yas,
lő-
ogy-
gy-

ony
ki
ként
tott
rsfa
brít-
em.
yen
pad-
ne

er a
őten
egy
zést
álni,
azt
ogy
get-

jük, a meddő, ugynevezett hónaljajtásokat letördeljük, amikor pedig a paradicsom a két méteren felüli magasságot elérte, a felnyúló hajtásokat egyszerűen sarlóval lecsapkodjuk, hogy a gyümölcsfejlődést jobban elősegítsük, mert a fölösleges hosszönvekedés sok kárt idéz elő. Ezzel a paradicsom ápolása be van fejezve, míg az érés be nem következik. Mikor már a gyümölcs tökéletesen érett szint nyer, azt szedni kezdjük és áruba bocsájítjuk.

En a paradicsomot 25 kilós mennyiségekben e célra házilag készített fűzveszőkosarakban szállítottam. A vasuton való szállításhoz a kosarak tetejét elhasznált korpás zsákokkal lefedtettem és a kosár széléhez házi-cérnával odavarrattam.

Kilóját 28 fillérrel adtam el és még a Szepességbe is, Iglóra nagy mennyiséget küldtem egy konzervgyárosnak.

Némelyek talán azt a kérdést vehetik fel, hogy könnyű ott a termesztés, ahol piaca van az ilyfélének. Ez nem áll, mert el lehet azt távoleső helyekre is adni, hiszen Erdélyhez Igló sincs közel. Itt a félelemnek tehát helye nincs, mert azt értékesíteni mindig lehet és azt a csekély fáradságot és költséget mindig megérdemli, ami ezzel jár.

Nálam paradicsom egy magyar holdon átlag 40 mmázsa termést adott, métermázsját 28 koronával értékesítettem, ez egy magyar holdon 1120 korona nyers jövedelemnek felel meg. Egy magyar hold paradicsom előállításának költsége pedig a következő:

egy magyar hold évi bére	20 kor.	— fillér.
ültetés, kapálás, öntözés, kötözés és szedés	47 „	50 „
csomagolás, vasuthoz való elszállítás	10 „	80 „
kell 40 mmázshoz 160 kosár á 50 fill.	80 „	— „
	158 kor.	30 fillér.

A kosarakat 50 fillérbe számítom, mert vidékünkön ennyiért lehetett darabját venni, de nekem annyiba nem került, mert legnagyobb részét házilag a cselédek a téli estéken és esős időben készítették, házilag termelt vesszőből.

A kosarak 3-4 évig használhatók. A sodrony-huzalok és oszlopok, mely utóbbiak szintén házilag lettek előállítva ugyan, de rendes vételért véve alapul, mint ahogy ilyen oszlopot vidékünkön venni lehetett, 5 évre elosztva darabja beikerült 10 fillérbe; kell egy magyar holdra 192 drb. oszlop á 10 fill., ez 1920 K.; a sodrony métermázsját vettem vasuttól 6 koronáért, egy magyar holdra kell 5 métermázsa sodrony, ez 30 K. Ezt elosztva 5 évre, esik egy évre 6 K., így tehát egy hold paradicsom előállításának költsége összesen 183 K. 50 fillér, ezt levonva a nyersjövedelemből, 1120 korona, kiadás 183 K. 50 fill., marad 936 K. 50 fill.

A paradicsomnak a helyét változtatni nem kell, azt egy és ugyanazon a helyen hosszú ideig lehet természeteni, csak minden második évben jó érett istállótrágyával kell ősszel megtrágyázni és ezt még ősszel leszántani. Tavasszal már ásni kell, de csak sekélyen, illetve felkapálni azt a területet, ahová a paradicsom ültetve lesz és kézigereblyével elegyengetni, mert azt többet az oszlopok miatt a szántást kivéve, fogatos erővel végezni nem lehet, csak az első évben a beállítás előtt.

Még fel kell számítanom az évenkénti szántás, felkapálás, elgereblyezés és a minden második évben történő trágyázási költséget, 73 K. 80 fillért és így egy magyar hold évi jövedelme 862 K. 70 fillér. Szabó Géza.

A tuluzi lud.

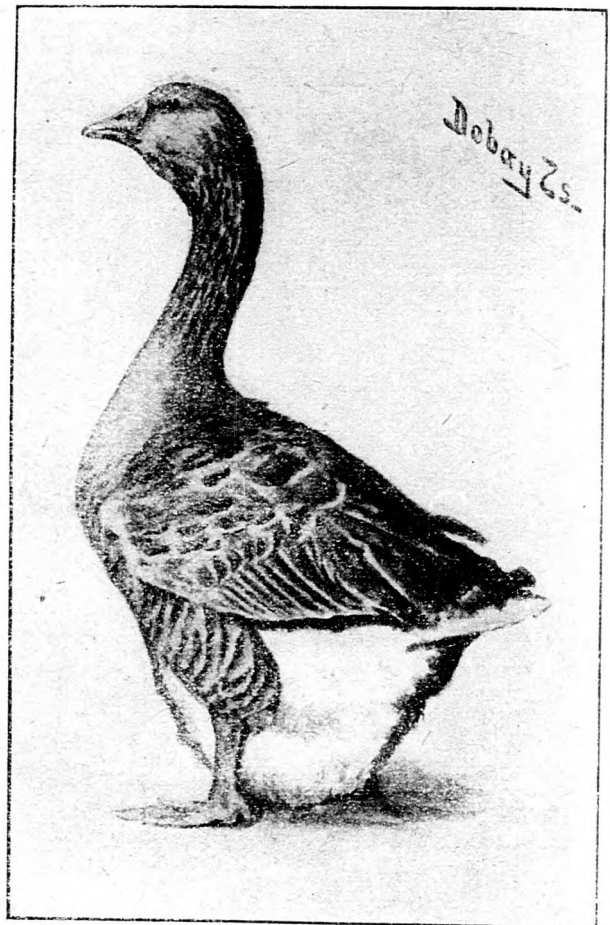
Lapunkban előzőleg is ígéretet tettünk arra, hogy a baromfifajtákat egyenként oly ábrák kíséretében fogjuk ismertetni, amely ábrákat egy fiatal székely

ifju rajzolja természet és képek után. Ez mindenestre egy fontos momentum, hogy a baromfitenyésztés után olyan nagy az érdeklődés, hogy akad tehetséges rajzoló, aki karrikaturák helyett inkább a komoly és kevésbé jövedelmező, de hasznos munkával szeret foglalkozni.

A mai ábránkon bemutatott tuluzi lud tipikusan van találva és hüen küllemezi mindazt, ami annak külső tulajdonsága.

Ez a ludfajta a franciák kedvence állatja. Nagyon szeretik, mert odavaló fajta és amellet gyorsan fejlődő és kitünően hizó is.

Alakja hasonlít a telivér emdeni ludéhoz és bár lábai rövidebbek, mégis van olyan magas, mint az emdeni, mert törzse magasabb, nyaka pedig hosszabb.

A tuluzi lud.

Tollazata fehér alapon havasszürke színű épp olyan, mint a vadludaké. A fej, a nyak, a hát és a szárnyak azonban sötétszürkek, míg a szárnyak tollai fehér szegélyűek. Hasa alján és hátulján a tollazat fehér.

Alla alatt kis tokája s lábai közt földig érő tojástartója van.

Amint a képen is látjuk, a tuluzi lud igen szép alakú s a sport és a hasznos baromfitenyésztőt egyaránt érdeklő hasznos állat, dacára ennek, tekintettel a hazai baromfitenyésztési célirányos akció által megállapított tenyésztési elvekre, a tuluzi ludat haszontenyésztésre nem ajánljuk, mert a fehér lud tolltermelesét féltjük tőle, de azon tenyésztőknek, akik a maguk kedvtelésére tenyésztenek, ezt a fajtát nagyon ajánljuk, mert oly sok jó tulajdonsága van, mely bőven kárpótol a barna tollért.

Ez a lud gyorsan fejlődik, igen jól hizik, kitünő

hust és igen izletes zsirt ad. Jó tojó, 30—50 tojást rak, amelyek sulya 170—200 gramm. Az 5—6 hónapos libák sulya 7—8 klgrm.

Az oly tenyészetekben, ahol az emdeni ludakat már régebb idő óta telivérben tenyésztik s azokra némely tekintetben, mint például hizékonyságban panasz van, cseppvér-keresztelésre jó a tuluzi ludat használni, de csak egy izben s azután a gunarat tovább adni. A tuluzi lud a gyors fejlődésre és a hizékonyságra igen jó hatással lesz.

Nálunk ezidőben telivérben sehol sem tenyésztik.

Kocsikenőcs készítése. Sok vidékeken szokás, hogy a másra nem használható hulladék-zsirt kocsiten-

Æ hegy lelke.

— Mese. —

Azt talán mondanom sem kell, mert mindenki tudja közületek, hogy a tornai vár oldalába van az Argyilus királyfi kincse elásva. Akkor ásta oda, mikor Tündér Ilona keresésére indult. És ahogy

Bukaresti képek:

Rádul szobra.

golyek kenésére használják fel. Csakhogy ennek a kenőléknek az a baja, hogy nyáron szétolvad és lecsepeg, télen pedig ha megfagy, nem lehet vele jól kenni és ezért a tengely nagyon kopik. Jó kocsikenőcsöt csak úgy lehet a zsir, háj és faggyuhulladékból készítenünk, hogy a kiolvasztott és átszűrt zsiradékhoz olcsóbb olajfélét (pl. lámpaolaj, gépolaj, petroleum alját) hozzákeverünk annyit, hogy hidegen is egészen lágy, szinte folyós anyagot adjon; azután annyi lisztte tört zsirkőport (federweisz) keverünk hozzá, amennyi kenőcsszerűvé teszi az egészet. Ma már azonban gyárilag jobb és olcsóbb kocsikenőcsöt állítanak elő, azért eelszerűbb a hulladék-zsirkőportból otthon szappant készíteni, a kocsikenőcsöt pedig boltban venni.

rátalált, dehogy is tért többet vissza. Itt hagyta azt a tenger kincset a boszorkányok prédájára. A lidere hordja ki éjjelenként a kincset. De a java még meg van — mélyen bent a hegyben és a jövőmondó így mondja:

Karácsony éjjelen, lelkek órájába
Mikor tizenkettőt kong a toronyóra
Tűz csap ki a földből és annak nyomába
Ráakad a kincsre, aki ezt meglátja.

Hogy sokaknak fájt a foga az Argyilus kincséért, azt elhihetitek nekem. De bizony a mai napig sem jött az még napfényre.

A hegy egyik oldalát már egészen aláásták a kincskeresők — azt is láthattatok és hogy sokan

ott lelték halálukat — azt is tudjátok, mert a hegynek lelke is néha-néha megkivánja a magáét.

Bizony megkivánja és manapság már csak az megy oda kincset keresni, aki ugysem becsüli sokra az életét.

Solymos Jóskának is mi keresnivalója lenne ezen a világon? Előbb-utóbb ugyis bajba kerül, ha Balázs bíró uram nem adja neki a lányát. Hejh minek is vetette szemét koldus létére a gazdag bíró lányára.

— Tercsi lelkem, én elmegyek kincset keresni ez éjjel. — Ily szókkal állít be karácsony estéjén Terkához.

Hejh szegény leány, hogy megijedt erre a hirre.

lebeszélni, mert én mégis elmegyek. Isten áldjon meg, galambom.

— Jóska, Jóska, ha Istent ismer, ne menjen abba a hegybe, ne hagyjon itt. Hátha megkivánja kendet a hegy lelke? Erzem én azt előre.

— Ha belehalok, csak egy rosszal lesz kevesebb ezen a világon, nélküled ugy is rossz utra térnék. Hiába sirt-rített Terka. Jóska lecsókolta orcájáról a könnyeket és a hegynek indult.

Mikor már bekanyarodott a hegynek, Terka magára borította a szoknyáját és szaladt Lidi nénihez, a falu boszorkányához.

Már jól bealkonyodott, mire odaért.

Nagyot is nézett a vén banya, mikor karácsony

Bukaresti képek:

Mihály Vajda szobra.

— Jóska lelkem, ne menjen kend, mert ha baja talál lenni, bizony utána halok.

— Dehogy is halsz, férjhez méssz valami gazdag legényhez, hogy boldogítsd a te fősvény apádat.

— Jaj Jóska, ne szidja kend egyre apámat, majd csak meglágyul az ő szive is kend iránt.

Előbb lesz a sziklából vaj, mert keményebb a te apád szive a sziklánál is.

— Várjunk még Jóska csak egy esztendőt.

— Mire várjak? Mulik az idő. Ezen az éjszakán elválhatik a dolog. Hátha az Isten is megszán már minket és nekünk adja a kincset?

— Nincs ahhoz az Istennek semmi köze, Jóska. Az ördögé az a pénz, a boszorkányok élnek abból.

— Ne félj már lelkem Terka és ne is próbálj

szent estéjén a bíró lányát látja házába lépni.

— Mi hozott ide, Terka lányom?

— Lidi néni, szörnyen nagy az én bánatom. Azután töviről-hegyire sorra elmondta az ő életét egészen addig, hogy Jóska most miatta ment a várhegybe pénzt keresni, mert az apja csak gazdag legényhez akarja adni.

— Ugy-e őt félted most?

— Őt, őt, Lidi néni.

— Hát akkor mért nem mentél vele te is?

— Nem volt bátorságom.

— És most elmennél ugy-e, ha lenne kivel?

— Ugy van, Lidi néni.

— Jól van no, én elviszlek téged Jóskához de ezt a fáradságomat jól megfizesek, mert látod

az éjjel nekem is lenne keresni valóm azon a hegyen.

— Tudom. Lidi néni.

— Ha tudod, úgy azt is tudod, hogy elmaradásom nagy kárral jár.

— Kipótolok mindent, csak vezessen mielőbb Jóskához.

Lidi néni felvette vastag ködmönét, kobelét, meg a zsebét telerakta valami bűbajos füvekkel és utnak indultak.

Hej, hogy futott volna Terka, de nem bírta a járását a Lidi asszony lába és hogy muljék az idő, beszédbe ereszkedett.

— Nézd lányom, ezt itt a keresztut. Ma éjjel tizen-

— Mi is az a lidérc? — kérdi félve Terka.

— Ha a fekete jérce első tojását hónod alatt kiölteted, az a kis csirke lesz a lidérc, aki neked a pénzt fogja hordani.

— Ezt megeselekszem én is, Lidi néni. Bár előbb tudtam volna, akkor nem megy ma Jóska a veszedelembe.

— De nem addig van az, lányom. Előbb el kell adni lelked üdvösségét az ördögnek és beállni a boszorkányok közé.

— Azt is megteszem, csak Jóska kerüljön vissza.

Mintha az Isten nyomban meg akarta volna büntetni Terkát gonosz szándékáért, egyszerre olyat dörrent a hegy, mintha mennykő ütött volna bele

Bukaresti képek:

László György szobra.

két óraker ezen fognak keresztül nyargalni a boszorkányok tüzes szekereken. Ha te itt maradnál, téged is felvonnának.

— Fussunk innét, Lidi néni.

— Ne félj no, még nem ütött az órájuk. Most vedd ezt a követ a markodba, fordulj hármat a sarkod körül, forgás közben hajtsd el ezt a követ, a merre gurulni fog, abban az irányban akadunk majd a Jóska nyomára.

Terka úgy tett és a kő irányában mentek beljebb a hegybe.

Már jót haladtak, mikor a hegyben olyan szentjánosbogárka-féle világosságot láttak meg.

— Látod lányom, ott járnak a lidércek a pénz után.

Erre Lidi asszony is szörnyet ijedt. Földre borult és egymásután hányta magára a kereszteteket.

Terka nem gondolt magával.

— Jóska, Jóska, hol van kend!? — kiabált torkaszakadtából.

Jóska helyett újra a hegy felelt, még nagyobbat dörrenve.

Most futásnak eredt Terka, annak irányába, ahonnan előbb a lidércfényt látta világítani.

Egyre tovább kiáltozott.

— Jóska, Jóska, feleljen már kend, hiszen én hívom.

Erre már a hegy sem felelt. Sötét, csendes minden körülte.

Egész éjjel ott futkosott Terka a sziklarakások közt és egyre a Jóska nevét kiáltozta. Reggel el-

hagyta ereje, ledőlt egy nagy sziklára és ott elaludt örökre.

Karácsony szent napján, hejh de busan szólalt meg a falu harangja.

A falu lányai meg legényei két halottat kísértek haza, mind a kettőjüket megkivánta a hegy lelke.

Jeszenskyné T. Irén.

Betűtalány.

— Ifj. Lengyel Ferencről. —

Ha-	gyer-	és	tól	bad-	daj-	ez	nul-	két	szőr	mely	E-
mek:	za	a	szá-	ká-	ság,	jon	a	ta-	szó-	lő	lyet,
És	fér-	a	ki	tá-	mond	a	két	lál	szor	é-	U-
fi!	ha	a	csa-	ja	ban	szót	ha-	e	el-	tó-	ri

Megfejtési határidő 1906. június hó 1.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

A „Független Ujság” 17. számában közölt talány megfejtése:

„Hass, alkoss, gyarapíts,
S a haza fényre derül.”

Helyesen fejtették meg: Joó Mariska, Renner Ida, Galgóczy Jólán, Purgán Mária, Beke Józsefné, Gyuró Ferencné, Barabás Józsefné, Péterfy Tamásné, Vakareszku István, Nagy András, Szabó István, Benkő Áron, Csinta Lajos, Varró Elek, Marton János.

A sorsuzásnál Beke Józsefné nevét húzták ki elsőnek, kinek egy értékes regényt küldtünk.

Képeinkhez.

Bukaresti képek. Nagy kiállítás van a szomszéd Romániában. A román király 40 éves jubileuma alkalmával szép kiállítás nyílt meg mult kedden. Ezalkalommal többen rándulnak Bukarestbe magyarok. Mi is bemutatunk a román fővárosból három képet. Ugymint a Rádul szobrot, Mihály Vajda szobrát és a Lázár György szobrát.

Első díjjal kitüntetett fogatok. Minden esztendőben kétszer szoktak luxulóvásárt tartani Budapesten a Tattersall részvénytársaság istállóiban. Az idei tavaszi luxulóvásárról bemutatunk két fogatot, melyek első díjat nyertek.

Apróságok.

Négyszázezer métermázsza szardinia. A rovignoi halászok — mint Fiuméből jelentik — hétfőn és szerdán reggel négyszázezer métermázsza szardiniát fogtak. Természetesen ezt a mesés mennyiséget nem Magyarországra, hanem Ausztriába és Olaszországba szállítják, ahol konzervgyárakban dolgozzák fel. Nálunk, sajnos, mindez ideig egy konzervgyár sínes, noha az idei halászati szezon alatt a fiumei öbölben is óriási mennyiségű szardiniát és scombrot fogtak, amelynek túlnyomó része szintén külföldre vándorol további feldolgozás végett.

• LEVELES SZEKRÉNY •

Cegléd Anti. A talányokat felhasználjuk. Köszönjük. A másik nem nekünk való. Üdvözet. — **Lengyel Ferenc.** Megjöttek, jók. Üdvözet. — **Radó György.** Ne próbálgasson semmiféle cifra nevű csavázó szert, hanem maradjon az olcsó és biztos hatású rézgálcnál. Minek fizetné meg azt a hangzatos címet tisztesen? — **Benedek János.** A földbirtok egyes részleteinek adóját a kataszteri birtokiv alapján lehet kiszámítani. Az adott esetben kérje ki az illetékes községi jegyzőtől az egész birtok kataszteri birtokivét; a birtokos által saját hasznélvezetére visszatartott erdő, mező és szőlőterületek után, — ha önálló egész területek, — a kataszteri tiszta jövedelem a kataszteri birtokiv utolsó rovatában külön-külön most is forint, krajeár összeggel van feltüntetve, ezen tiszta jövedelem után 25-50%-ban vették ki a földadó forint, kr. összegben számítva. A földadó összege után jár 30% általános jövedelmi pótdó. Ha valamely ingatlanból csak egy darabot tart vissza a birtokos, így a kiszámítás alapját a terület térmértéke képezi a fentebbi tételek szerint. A kiszámítást így minden nehézség nélkül meg lehet találni. Szükség esetén a községi jegyző, mint a kataszter vezetője adhatja meg az alapos irányítást. — **Frank Antal.** Ha veteményeiben bárki kárt tesz, jogában áll ellene a mezőrendőri törvény szerint eljárni. Hogy a károsító személyek vasuti munkások, az különbséget nem tesz. — **Kelemen József.** A béresgazdának az egy évi járandóságához jogos igénye van. — **Schuller Ferenc.** A vasuti mozdony gyújtása által okozott károkért a vasut mindenkor felelős. A vasut hasztalan hivatkozik az ő kijelentéseire, amelyekben a felelősséget el akarja magáról háritani. Nem a vasut kijelentése a döntő a perben, hanem a törvény ide vág órésze. Ez pedig gyujtogatást nem enged meg.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak
vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

EGYETEMES ACZELEKÉK.

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekfej.
Pánczélaczél-kormánylemez.
Magasított aczél-ekfej.
Porvédő kerekek.
Aczél gerendely.

Csak kitémasztott nyeregkerettel bírő
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány fe-
lülmulja még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjük árjegyzéket, mivel ez az összes
talajmivelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélcím:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgőnyezim: „AGRARIA“ Budapest.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárocsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárocsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése 1906. június 20.

Budapesti központi vásárocsarnok árai.

Husneműek: marhahus 1.08—1.16 K., vidéki borjúhús 1.20—1.28 K., sertéshus 1.28—1.36 K., szalonna füstölt 1.50—1.56 K. szalonna, olvasztani való 1.14—1.36 K., hárj 1.40—1.44 K., sertésszir 1.44—1.50 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 1.00—1.20 K. hazai sonka 1.60—2.— K.

Baromfi-félék: ———— K., rántani való csirke 1.30—2.10 K., sütni való csirke 1.30—2.30 K., kacsa, hizott ———— K., lud, hizott 1.2—1.8 K., pulyka, hizott ———— K., páronkint. Vágott hizott liba 1.60—1.70— K., vágott hizott kappan, kacsa és pulyka 1.—2.60 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők). *Buza* 16.80—17.— K. *Bois* 12.70 K-tól. 12.85 K-ig. *Árpa* 14.— K-tól 14.80 K-ig. jobb minőségű — K-tól — K-ig. Zab 18.90—19.50 K. Tengeri ———— K 12.90

Teavaj: (centrifugál) 2.—2.40 K., főzővaj 1.30—1.50 K. kg.-ként. Tehéntúró kg.-ja 16—26 fillér.

Tojás: bácskai 73.—75.— K., erdélyi apróbb áru 73.—74 K. ládánként. (1440 drb.) Apadt ———— K., meszes: — K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga ———— K. rózsás 1.— K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt ———— mm.-ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	28.20	27.20	25.80	24.80	24.—	23.20	21.—	19.20	13.50

Takarmányvásár. Réti széna 4.40—6.— fillér, mubar 6.—6.20 fillér, zsupszalma 3.80—4.60 fillér, alomszalma 2.60—2.20 fillér

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA,

a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára

re Teleu.

BRÄUSWELDER JÁNOS

Alapítva 1847.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ES LEGHIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ES LEGHIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓÁLLÁSSAL
RÉSZELETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközölhetnek.

Legjobb és legolcsóbb

gazdasági takaréktűzhely

Munkácsy-féle szabad. és a nm. földmivelés-ügyi ministerium által 600 koronás első díjjal kitüntetett takaréktűzhely. Megrendelhető

Lossinszky Imre

okl. gépészmérnök műszaki irodája

Budapest, V., Lipót-körut 7. sz.

ÚRL REZSŐ

sertésbizományos
= BUDAPEST, =
Bévkocsis-utca 12.

Sertéseket

sovány és hizott állapotban és legnagyobb napi árakon értékesít.

KÜHNE E. Mosonban

hazánk legrégebb mezőgazdasági gépgyárában

elismert gondos kivitelben készülnek:

Egy- és többvasu aczélekek, rét- és szántóföld-
Hirneves szabadalmazott tolókerekű **Mosoni Drill** sorvető-
Mélyítő és porhanyító eszközök a tavaszi szántás helyettesítésére **Uj amerikai**
rugósfogas **Uj! Burgonyamivelő** eszközök. **Uj! Fran-**
boronák. **Uj! szőlőművelő** eszközök. A vetőmag előkészítésére: **Rosták,**
Konkolyozók, Centrifugók stb.

FŐRAKTÁR: Budapest, VI., Váci-körut 57/a. | FIÓRAKTÁR: Temesvár, Gazda-udvar.

Gazdák figyelmébe!

A „Gazdák Biztosító Szövetkezete“**BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10.**

sajat érdekükben figyelmezteti a gazdákat, hogy **jégverés ellen** megelőző biztosítsák termésüket.

A biztosítás tekintetében mindennemű felvilágosítással és nyomtatvánnyal készséggel szolgál: **Az Igazgatóság.**

A szövetkezet az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület“ s a földművelésügyi kormány támogatásával alakult az 1900. évben. Alakult 1900-ban.

Biztosítéki alap:

Alapítványok, a kormány hozzájárulásával 1.953.240— kor.
Tartalékok 601.243'93 kor.

1901. évi felesleg	90.349— kor.
1902. „ „	59.782'26 „
1903. „ „	109.331'73 „
1904. „ „	72.438'23 „
1905. „ „	61.730'60 „

Biztosításokat elfogad: tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módozatok szerint. . . .

Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4% díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzletfelesleg közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett.

Az 1903. ik évben a jégkár ellen biztosított tagok 4% díjvisszatérítést kaptak.

Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2% díjvisszatérítésben részesültek.

Az 1906. ik évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül is, avagy a helyi képviselők útján.

1905. évi forgalom: 25,000 zsák

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét a budapesti.

gyapju-aukceziókra

melyek idén első sorozata f. évi július hó 4-én veszi kezdetét.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapju-küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S TÁRSA

Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 13. szám.

HIRDETÉSEK**FELVÉTELNEK**

A KIADÓHIVATALBAN

BUDAPEST, ÜLLOI-UT 25.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photozinkografai műintézet

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto)-typia, fametszet stb. útján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photolithografaiilag leg-szebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközölhetnek.

SZUPERFOSZFÁTOT,**Strassfurti kainitot,****Strassfurti kálitrágyasót** 40% káli

tartalommal, továbbá

mindennemű egyéb

Műtrágyafélét,

azonkívül

Rézgáliczot

(98—99%) elismert kitűnő

szállít a

„Hungária“ műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

„Patria“ irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása. Budapest, Üllői-ut 25.